

ΕΡΓΟ

«Ανάπτυξη Οικοσυστήματος Κοινωνικής και Αλληλεγγύης Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Δυτική Αθήνα - Διαδημοτικό Κοινωνικό Δίκτυο ΚΟΙΝΩΝΩ»

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ 4

«Εμβληματικές Θεσμικές Προτοβουλίες Διεθνών Οργανισμών για την ανάπτυξη του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλεγγύης Οικονομίας»

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν Δελτίο αποτελεί το τέταρτο ηλεκτρονικό δελτίο της Δράσης ΤΔ-1.7 «Ενημερωτικές και Επιστημονικές ηλεκτρονικές εκδόσεις του Παρατηρητηρίου» του Τομέα Δραστηριοτήτων (ΤΔ.1) με τίτλο «*Το Παρατηρητήριο Ανάπτυξης Οικοσυστήματος Κ.Α.Λ.Ο. στη Δυτική Αθήνα*» του Έργου «*Ανάπτυξη Οικοσυστήματος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Δυτική Αθήνα - Διαδημοτικό Κοινωνικό Δίκτυο ΚΟΙΝΩΝΩ*», το οποίο υλοποιείται από κοινοπραξία φορέων για λογαριασμό του Αναπτυξιακού Συνδέσμου Δυτικής Αθήνας (ΑΣΔΑ)¹ στο πλαίσιο της εγκεκριμένης Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (Β.Α.Α.) «*Διαδημοτική Εταιρική Σχέση για την Ανάπτυξη της Δυτικής Αθήνας με αξιοποίηση της ΟΧΕ/ΒΑΑ 2014-2020*». Η Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης της Δυτικής Αθήνας² εγκαινιάστηκε το 2019 και υποστηρίζεται από πόρους του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Αττική 2014-2020*»³ στο πλαίσιο προώθησης του τομέα της Χωρικής Ανάπτυξης της Πολιτικής Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2014-2020⁴.

¹ Πληροφορίες για τις δραστηριότητες και τις προτεραιότητες του ΑΣΔΑ μπορούν να αναζητηθούν στον δικτυακό τόπο www.asda.gr.

² Η Διεύθυνση Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης του ΑΣΔΑ ασκεί τις αρμοδιότητες διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Αττική 2014 -2020*» για Πράξεις της Στρατηγικής ΒΑΑ.

³ Πληροφορίες για τις πολιτικές, τις δραστηριότητες και τις χρηματοδοτικές προτεραιότητες της Περιφέρειας Αττικής μπορούν να αναζητηθούν στη διαδικτυακή πύλη <http://www.patt.gov.gr/site/>. Παράλληλα, ειδικότερη ενημέρωση σχετικά με τις προτεραιότητες και την στόχευση του Ε.Π. «*Αττική 2014 -2020*» μπορεί να αναζητηθεί στη διαδικτυακή πύλη <http://www.pepattikis.gr/>.

⁴ Βλ. σχετικά το άρθρο 36 της κωδικοποιημένης έκδοσης του Κανονισμού 1303/2013 της 17ης Δεκεμβρίου 2013 «*Περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006*», <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02013R1303-20221026&from=EN>, που προβλέπει:

«1. Όταν μια στρατηγική αστικής ανάπτυξης ή άλλες χωρικές στρατηγικές ή χωρικά σύμφωνα που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 1 του κανονισμού ΕΚΤ απαιτούν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που συνεπάγεται επενδύσεις από το ΕΚΤ, το ΕΤΠΑ ή το Ταμείο Συνοχής στο πλαίσιο περισσότερων του ενός αξόνων προτεραιότητας ενός ή περισσότερων επιχειρησιακών προγραμμάτων, η οικεία ενέργεια μπορεί να υλοποιείται ως ολοκληρωμένη χωρική επένδυση («ΟΧΕ»). Η ενέργεια που πραγματοποιείται στο πλαίσιο ΟΧΕ μπορεί να συμπληρώνεται με χρηματοδοτική υποστήριξη από το ΕΓΤΑΑ ή το ΕΤΘΑ.

2. Όταν μια ΟΧΕ υποστηρίζεται από το ΕΚΤ, το ΕΤΠΑ ή το Ταμείο Συνοχής, το σχετικό επιχειρησιακό πρόγραμμα ή τα σχετικά επιχειρησιακά προγράμματα περιγράφουν την προσέγγιση απέναντι στη χρήση του μέσου ΟΧΕ και την ενδεικτική κατανομή των πιστώσεων από κάθε άξονα προτεραιότητας, σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο. Όταν μια ΟΧΕ συμπληρώνεται με χρηματοδοτική υποστήριξη από το ΕΓΤΑΑ ή το ΕΤΘΑ, η ενδεικτική

ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ

Αντικείμενο του Δελτίου είναι η παρουσίαση των πλέον emblematicών πρόσφατων θεσμικών πρωτοβουλιών Διεθνών Οργανισμών (Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) για την υποστήριξη του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ)⁵. Εάν και η ανάπτυξη του τομέα της ΚΑΛΟ αποτελεί αποκλειστικό αντικείμενο ρύθμισης των Συμβαλλομένων Κρατών (καθώς δεν έχει υιοθετηθεί ακόμα κάποιος δεσμευτικός μηχανισμός διεθνούς δικαίου για την εισαγωγή ή τον συντονισμό εθνικών οικοσυστημάτων ΚΑΛΟ)⁶, τα όργανα των εν λόγω Διεθνών Οργανισμών προώθησαν την περίοδο 2022-2023 κρίσιμες θεσμικές (μη δεσμευτικές) παρεμβάσεις για την δημιουργία / η και την ενίσχυση των εθνικών οικοσυστημάτων ΚΑΛΟ που δεν έχουν παρουσιασθεί μέχρι και σήμερα στο δημόσιο διάλογο για την μεταρρύθμιση του Ελληνικού οικοσυστήματος της ΚΑΛΟ⁷.

Η επιλογή ανάδειξης του σχετικού ρόλου αντιπροσωπευτικών Διεθνών Οργανισμών στο πεδίο της ΚΑΛΟ κρίθηκε απαραίτητη λόγω του γνήσιου διεθνούς προσανατολισμού του Έργου «*Ανάπτυξη Οικοσυστήματος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Δυτική Αθήνα - Διαδημοτικό Κοινωνικό Δίκτυο ΚΟΙΝΩΝΩ*», που επιδιώκει για πρώτη φορά την επιστημονική και επιχειρησιακή υποστήριξη της ορθολογικής ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου χωρικού Οικοσυστήματος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Δυτική Αθήνα. Υπό το πρίσμα αυτό, ο διεθνής χαρακτήρας του Έργου τεκμηριώνεται με βάση δύο αντικειμενικές παραδοχές:

- το Έργο αποτελεί δράση τοπικού επιπέδου με άμεση συμβολή στην υλοποίηση των κατευθυντηρίων γραμμών των Διεθνών Οργανισμών για την ανάπτυξη τοπικών οικοσυστημάτων ΚΑΛΟ, καθώς περιλαμβάνει ένα πλέγμα παρεμβάσεων για την κινητοποίηση του πλήρους δυναμικού της κοινωνικής οικονομίας στην περιοχή της Δυτικής Αθήνας

χρηματοδοτική κατανομή και τα μέτρα που καλύπτονται αναγράφονται στο σχετικό πρόγραμμα ή στα σχετικά προγράμματα σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο.

⁵ Για τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης βλ. Γ. Αμίτσης, *Οι πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υποστήριξη του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας*, Ενημερωτικό Δελτίο Νο. 2, Έργο «*Ανάπτυξη Οικοσυστήματος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Δυτική Αθήνα - Διαδημοτικό Κοινωνικό Δίκτυο ΚΟΙΝΩΝΩ*», Ιούνιος 2023, <https://ekalowestathens.gr/%ce%bf%ce%b9-%cf%80%cf%81%cf%89%cf%84%ce%bf%ce%b2%ce%bf%cf%85%ce%bb%ce%af%ce%b5%cf%82-%cf%84%ce%b7%cf%82-%ce%b5%cf%85%cf%81%cf%89%cf%80%ce%b1%cf%8a%ce%ba%ce%ae%cf%82-%ce%ad%ce%bd%cf%89%cf%83%ce%b7/>.

⁶ Βλ. σχετικά Υ. Ilcheong (ed.), *Encyclopedia of the Social and Solidarity Economy*, 2023.

⁷ Είναι ενδεικτικό ότι το Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία και την Κοινωνική Καινοτομία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Μάρτιος 2023, <https://ypergasias.gov.gr/apascholisi/ethniko-schedio-drasis-gia-tin-koinoniki-oikonomia-kai-tin-koinoniki-kainotomia/>) δεν περιέχει αναφορές στις σχετικές παρεμβάσεις.

- το Έργο περιλαμβάνει διακριτές δράσεις για την πρόσβαση των ενδιαφερομένων μερών σε κρίσιμους κοινωνικοοικονομικούς δείκτες που χρησιμοποιούνται σε αντιπροσωπευτικές βάσεις δεδομένων Διεθνών Οργανισμών⁸.

⁸ Βλ. σχετικά Γ. Αμίτσης και Φ. Μαρίνη, *Αντιπροσωπευτικές Εθνικές και Διεθνείς Βάσεις Δεδομένων για το Οικοσύστημα ΚΑΛΟ και το Κοινωνικό Προφίλ της Δυτικής Αθήνας*, Εγχειρίδιο του Έργου «*Ανάπτυξη Οικοσυστήματος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Δυτική Αθήνα - Διαδημοτικό Κοινωνικό Δίκτυο ΚΟΙΝΩΝΩ*», Μάρτιος 2023.

Το Ψήφισμα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών της 18^{ης} Απριλίου 2023 για την Ανάπτυξη της ΚΑΛΟ

Η πλέον αντιπροσωπευτική πρόσφατη θεσμική πρωτοβουλία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ)⁹ στο πεδίο της ΚΑΛΟ αντιστοιχεί στο Ψήφισμα με τίτλο «Προωθώντας την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία για την ενίσχυση της Βιώσιμης Ανάπτυξης» {UN Resolution “Promoting the social and solidarity economy for sustainable development”, (A/RES/77/281)}¹⁰ που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού στην 66^η Ολομέλεια της 18^{ης} Απριλίου 2023¹¹. Το εν λόγω Ψήφισμα δεν δημιουργεί έννομες συνέπειες για τα Συμβαλλόμενα Κράτη του Οργανισμού αλλά περιλαμβάνει σημαντικές κατευθύνσεις πολιτικής για την ενίσχυση των εθνικών οικοσυστημάτων της ΚΑΛΟ.

A. Το Προοίμιο του Ψηφίσματος

Το Προοίμιο του Ψηφίσματος αποτυπώνει την φιλοσοφία της παρέμβασης του Οργανισμού, περιλαμβάνοντας τις κύριες παραδοχές για την ανάγκη υποστήριξης του τομέα της ΚΑΛΟ.

(α) Ο ΟΗΕ αναγνωρίζει ότι **η κοινωνική επιχειρηματικότητα, συμπεριλαμβανομένων των συνεταιρισμών και των κοινωνικών επιχειρήσεων, μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση της φτώχειας και να λειτουργήσει ως καταλύτης για τον κοινωνικό μετασχηματισμό**, ενισχύοντας τις παραγωγικές ικανότητες εκείνων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση και παράγοντας προσιτά αγαθά και υπηρεσίες.

(β) Ο ΟΗΕ αναγνωρίζει ότι **ο τομέας της ΚΑΛΟ μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης**, ιδίως όσον αφορά την απασχόληση και την αξιοπρεπή εργασία, την παροχή υπηρεσιών στα πεδία της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας, την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της προώθησης βιώσιμων οικονομικών πρακτικών, την προώθηση της ισότητας των φύλων και την χειραφέτηση των γυναικών, την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή χρηματοδότηση και τοπική οικονομική ανάπτυξη, την ενίσχυση των παραγωγικών ικανοτήτων των ατόμων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου, των εργασιακών δικαιωμάτων και της κοινωνικής προστασίας, την βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, την σφυρηλάτηση εταιρικών σχέσεων και δικτύων σε τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο και την προώθηση της συμμετοχικής διακυβέρνησης και χάραξης πολιτικής για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

⁹ Βλ. <https://www.un.org/>.

¹⁰ Βλ. [A/RES/77/281 \(undocs.org\)](https://undocs.org/A/RES/77/281).

¹¹ Βλ. [Historic moment for the SSE: At its 66th plenary meeting, the UN General Assembly adopts the resolution “Promoting the Social and Solidarity Economy for Sustainable Development” – UNFSSE \(unsse.org\)](https://unsse.org/).

(γ) Ο ΟΗΕ αναγνωρίζει **την συμβολή του τομέα της ΚΑΛΟ στην αξιοπρεπή εργασία και στην βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς**, στην προώθηση των διεθνών εργασιακών προτύπων, στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου για όλους και στην ανάπτυξη της κοινωνικής καινοτομίας.

(δ) Ο ΟΗΕ αναγνωρίζει **το ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι φορείς της ΚΑΛΟ ως τοπικές δεξαμενές για την παροχή ευκαιριών αξιοπρεπούς εργασίας και την ενδυνάμωση των γυναικών**, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών που κατοικούν στις αγροτικές περιοχές, των νέων, των ατόμων με αναπηρίες και εκείνων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση

(ε) Ο ΟΗΕ αναγνωρίζει **το ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι φορείς της ΚΑΛΟ στην οικοδόμηση της κοινοτικής και κοινωνικής συνοχής** και στην προώθηση της διαφορετικότητας, της αλληλεγγύης και της προστασίας και του σεβασμού της παραδοσιακής γνώσης και των πολιτισμών, συμπεριλαμβανομένων των αυτοχθόνων πληθυσμών, καθώς και των τοπικών κοινοτήτων.

(στ) Ο ΟΗΕ αναγνωρίζει περαιτέρω ότι **ο τομέας της ΚΑΛΟ συμβάλλει σε μια πιο βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη**, βρίσκοντας μια νέα ισορροπία μεταξύ οικονομικής αποδοτικότητας και κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανθεκτικότητας που προάγει τον οικονομικό δυναμισμό, ενθαρρύνει μια δίκαιη και βιώσιμη ψηφιακή μετάβαση, την κοινωνική και περιβαλλοντική προστασία και την κοινωνικοπολιτική ενδυνάμωση των ατόμων όσον αφορά τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και τους πόρους.

(ζ) Ο ΟΗΕ αναγνωρίζει ότι **ο τομέας της ΚΑΛΟ μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο στην εξάλειψη της φτώχειας και στην προώθηση της κοινωνικής κινητικότητας**, συμβάλλοντας έτσι στην επίτευξη του στόχου να μην μείνει κανείς στο περιθώριο και στην επίτευξη της Ατζέντας 2030 και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, διασφαλίζοντας παράλληλα την κοινωνική ένταξη των ευπαθών ομάδων.

(η) Ο ΟΗΕ αναγνωρίζει επίσης **την συμβολή του τομέα της ΚΑΛΟ στην προώθηση της δημοκρατίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης**, μεταξύ άλλων με την αύξηση της ευαισθητοποίησης των εργαζομένων για τα δικαιώματά τους, την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων και συμμαχιών για την επίτευξη κοινών στόχων, την ενίσχυση του επιχειρηματικού δυναμικού, των επιχειρηματικών και διαχειριστικών ικανοτήτων, την ενίσχυση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας και την υποστήριξη της κοινωνικής και τεχνολογικής καινοτομίας και των συμμετοχικών επιχειρήσεων και την ανάγκη διευκόλυνσης της πρόσβασης στις διεθνείς αγορές και της θεσμικής χρηματοδότησης των φορέων της ΚΑΛΟ.

B. Το περιεχόμενο του Ψηφίσματος

Το Ψήφισμα περιλαμβάνει τέσσερις κύριες εισηγήσεις προς τα Συμβαλλόμενα Κράτη και τα όργανα του ΟΗΕ για την ενίσχυση της υποστήριξης του τομέα της ΚΑΛΟ.

1. Ενθαρρύνει τα Κράτη Μέλη να προωθήσουν και να εφαρμόσουν εθνικές, τοπικές και περιφερειακές στρατηγικές, πολιτικές και προγράμματα για τη στήριξη και την ενίσχυση του τομέα της ΚΑΛΟ ως δυναμικού μοντέλου βιώσιμης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, σχέδια και προτεραιότητες, μεταξύ άλλων αναπτύσσοντας ειδικά νομικά πλαίσια, κατά περίπτωση, για την ΚΑΛΟ. Παράλληλα, προτρέπει τα Κράτη Μέλη να εξειδικεύουν την συμβολή του τομέα της ΚΑΛΟ στις διαδικασίες κατάρτισης των εθνικών στατιστικών, να κατοχυρώσουν την παροχή φορολογικών κινήτρων και κινήτρων για την πρόσβαση των φορέων της ΚΑΛΟ στις δημόσιες συμβάσεις, να εντάξουν την ΚΑΛΟ στα πανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών και στις πρωτοβουλίες ανάπτυξης ικανοτήτων και έρευνας, και να εξασφαλίσουν την ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, διευκολύνοντας μεταξύ άλλων την πρόσβαση των φορέων σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και στη δημόσια χρηματοδότηση.
2. Ενθαρρύνει τα όργανα του αναπτυξιακού συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, συμπεριλαμβανομένων των Αντιπροσωπειών του Οργανισμού στα Κράτη Μέλη, να δώσουν τη δέουσα προσοχή στον τομέα της ΚΑΛΟ ως μέρος των μέσων σχεδιασμού και προγραμματισμού τους, ιδίως του πλαισίου συνεργασίας των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, προκειμένου να παρέχουν στήριξη στα κράτη, κατόπιν αιτήματός τους και σύμφωνα με τις εντολές τους, και να προσδιορίζουν, εφαρμόζουν και αξιολογούν συνεκτικά και ευνοϊκά μέτρα για την ανάπτυξη της ΚΑΛΟ ως εργαλείου για την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.
3. Ενθαρρύνει τα πολυμερή, διεθνή και περιφερειακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τις αναπτυξιακές τράπεζες να στηρίζουν τον τομέα της ΚΑΛΟ μέσω υφιστάμενων και νέων χρηματοδοτικών μέσων και μηχανισμών.
4. Ζητεί από τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ να εκπονήσει Έκθεση, στο πλαίσιο των διαθέσιμων πόρων, σε συνεργασία με τη *Διπληρεσιακή Ειδική Ομάδα των Ηνωμένων Εθνών για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία («UN Inter-Agency Task Force on Social and Solidarity Economy - UNTFSSSE»)*¹², σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος Ψηφίσματος, λαμβάνοντας υπόψη τη συμβολή του τομέα της ΚΑΛΟ στην επίτευξη της Ατζέντας του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

¹² Βλ. <https://unsse.org/about/>.

Το Ψήφισμα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας της 10^{ης} Ιουνίου 2022 για την Ανάπτυξη της ΚΑΛΟ

Η πλέον αντιπροσωπευτική πρόσφατη θεσμική πρωτοβουλία της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ)¹³ στο πεδίο της ΚΑΛΟ αντιστοιχεί στο Ψήφισμα με τίτλο «Αξιοπρεπής Εργασία και Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» (*ILO Resolution concerning decent work and the social and solidarity economy*)¹⁴ που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση στην 110^η Ολομέλεια της Διεθνούς Διάσκεψης Εργασίας (International Labour Conference)¹⁵ της 10^{ης} Ιουνίου 2022. Το εν λόγω Ψήφισμα δεν δημιουργεί έννομες συνέπειες για τα Συμβαλλόμενα Κράτη του Οργανισμού αλλά περιλαμβάνει σημαντικές κατευθύνσεις πολιτικής για την ενίσχυση των εθνικών οικοσυστημάτων της ΚΑΛΟ.

Α. Το Προοίμιο του Ψηφίσματος

Το Προοίμιο του Ψηφίσματος αποτυπώνει την φιλοσοφία της παρέμβασης του Οργανισμού, περιλαμβάνοντας τις κύριες παραδοχές για την ανάγκη υποστήριξης του τομέα της ΚΑΛΟ.

(α) Η ΔΟΕ επιβεβαιώνει ότι η *Διακήρυξη της ΔΟΕ για την Κοινωνική Δικαιοσύνη για μια Δίκαιη Παγκοσμιοποίηση* (ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalization) του 2008 (όπως τροποποιήθηκε το 2022)¹⁶, η *Διακήρυξη της Εκατονταετηρίδας της ΔΟΕ για το Μέλλον της Εργασίας* (ILO Centenary Declaration for the Future of Work) του 2019¹⁷ και η *Παγκόσμια Έκκληση της ΔΟΕ για μια Ανθρωποκεντρική Ανάκαμψη από την πανδημία του COVID-19* (ILO Global call to action for a human-centred recovery from the COVID-19 crisis that is inclusive, sustainable and resilient) του 2021¹⁸ αναγνωρίζουν ρητά την ΚΑΛΟ ως εργαλείο επίτευξης βιώσιμης ανάπτυξης, κοινωνικής δικαιοσύνης, αξιοπρεπούς εργασίας, παραγωγικής απασχόλησης και βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου για όλους.

¹³ Βλ. <https://www.ilo.org>.

¹⁴ Βλ. [Resolution \(ilo.org\)](https://www.ilo.org/resolutions).

¹⁵ Οι γενικές πολιτικές της ΔΟΕ καθορίζονται από τη Διεθνή Διάσκεψη Εργασίας, η οποία συνέρχεται μία φορά το χρόνο τον Ιούνιο, στη Γενεύη της Ελβετίας. Αυτή η ετήσια διάσκεψη συγκεντρώνει εκπροσώπους κυβερνήσεων, εργαζομένων και εργοδοτών των κρατών μελών της ΔΟΕ (<https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/how-the-ilo-works/international-labour-conference/lang--en/index.htm>).

¹⁶ Βλ. https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/mission-and-objectives/WCMS_099766/lang--en/index.htm.

¹⁷ Βλ. <https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/mission-and-objectives/centenary-declaration/lang--en/index.htm>.

¹⁸ Βλ. https://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/109/reports/texts-adopted/WCMS_806092/lang--en/index.htm.

(β) Η ΔΟΕ υπενθυμίζει τις πρωτοβουλίες της για την προώθηση της ΚΑΛΟ στο πλαίσιο του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών μέσω της δημιουργίας προτύπων (standards-related action). Εάν και η ΚΑΛΟ δεν είναι καινούργια, η πολιτική σημασία και η προβολή της έχουν αυξηθεί σημαντικά από τις αρχές του 2000. Υπό το πρίσμα αυτό, η *Σύσταση Νο. 193 για την Προώθηση των Συνεταιρισμών* (The Promotion of Cooperatives Recommendation) του 2002¹⁹, η *Σύσταση Νο. 204 για τη Μετάβαση από την Άτυπη στην Επίσημη Οικονομία* (the Transition from the Informal to the Formal Economy Recommendation) του 2015²⁰ και η *Σύσταση Νο. 205 για την Απασχόληση και την Αξιοπρεπή Εργασία για την Ειρήνη και την Ανθεκτικότητα* (the Employment and Decent Work for Peace and Resilience Recommendation) του 2017²¹ αναγνωρίζουν τη συμβολή της ΚΑΛΟ στη μείωση της φτώχειας, στην ανάπτυξη κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς, στη μετάβαση από την άτυπη στην επίσημη οικονομία, στην διευκόλυνση της ανάκαμψης και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας.

B. Το περιεχόμενο του Ψηφίσματος

Το Ψήφισμα περιλαμβάνει ένα πλέγμα εισηγήσεων προς τα Συμβαλλόμενα Κράτη, τους κοινωνικούς εταίρους (αντιπροσωπευτικές οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων) και το κύριο όργανο της ΔΟΕ (Διεθνές Γραφείο Εργασίας)²² για την ενίσχυση της υποστήριξης του τομέα της ΚΑΛΟ.

(α) Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καλούνται:

- να υποστηρίξουν την δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος συμβατού με τη φύση και την ποικιλομορφία του τομέα της ΚΑΛΟ για την προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας και την αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού των φορέων ΚΑΛΟ, ώστε να συμβάλει στη βιώσιμη ανάπτυξη και τις βιώσιμες επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις πρότυπα των Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας
- να εξασφαλίζουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού αντιμετωπίζοντας τις οργανώσεις ΚΑΛΟ σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική και υπό όρους όχι λιγότερο ευνοϊκούς από εκείνους που παρέχονται σε άλλες μορφές

¹⁹

Βλ. https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_code:R193.

²⁰

Βλ. https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R204.

²¹

Βλ. https://www.ilo.org/global/topics/employment-promotion/recovery-and-reconstruction/r205/WCMS_648752/lang--en/index.htm.

²² Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας είναι η μόνιμη γραμματεία της ΔΟΕ, λειτουργώντας ως ο κομβικός διοικητικός μηχανισμός για τις συνολικές δραστηριότητες της ΔΟΕ, τις οποίες προετοιμάζει υπό τον έλεγχο του Διοικητικού Συμβουλίου και υπό την ηγεσία του Γενικού Διευθυντή (<https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/how-the-ilo-works/organigramme/lang--en/index.htm>).

επιχειρήσεων, σύμφωνα με τη Σύσταση Νο. 193 της ΔΟΕ για την Προώθηση των Συνεταιρισμών

- να θεσπίσουν πολιτικές που προωθούν τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας για όλους, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της ΚΑΛΟ, για τη στήριξη μιας ισχυρής, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμης και ανθεκτικής οικονομικής ανάκαμψης, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα στην εργασία, τα άλλα θεμελιώδη δικαιώματα και τα σχετικά διεθνή πρότυπα εργασίας
- να προωθήσουν την ενσωμάτωση του τομέα της ΚΑΛΟ στις εθνικές στρατηγικές ανάπτυξης, ανάκαμψης και απασχόλησης για τη στήριξη μακροοικονομικών, φορολογικών, βιομηχανικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και άλλων πολιτικών υπέρ της απασχόλησης για την προώθηση δίκαιων ψηφιακών και περιβαλλοντικών μεταβάσεων και τη μείωση των ανισοτήτων
- να αναγνωρίσουν το ρόλο της ΚΑΛΟ στη μετάβαση από την άτυπη στην επίσημη οικονομία και να υποστηρίξουν τη μετάβαση στην επίσημη οικονομία για όλους τους εργαζόμενους και τις οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων της ΚΑΛΟ
- να προωθήσουν τη συμβολή του τομέα της ΚΑΛΟ στην αξιοπρεπή εργασία στις εγχώριες και παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης δίκαιου, ισότιμου και βιώσιμου εμπορίου και άλλων μορφών συνεργασίας μεταξύ των φορέων της ΚΑΛΟ
- να υποστηρίξουν τις διαδικασίες αλληλεπίδρασης και ανάπτυξης εταιρικών σχέσεων μεταξύ των φορέων ΚΑΛΟ και της δημόσιας διοίκησης σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και περιφερειακών αρχών
- να υποστηρίξουν τις διαδικασίες πρόσβασης των φορέων ΚΑΛΟ στην πληροφόρηση, τη χρηματοδότηση, τις αγορές, την τεχνολογία, τις υποδομές και τις κοινωνικά υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες και τα άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση
- να διασφαλίσουν, κατά περίπτωση, ότι τα μέτρα ενίσχυσης της ΚΑΛΟ προωθούν την κοινωνική καινοτομία, την παραγωγικότητα, την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την επιχειρηματικότητα και τη συνεργασία, διατηρώντας και προωθώντας παράλληλα τις παραδόσεις και τους πολιτισμούς των αυτοχθόνων και φυλετικών πληθυσμών
- να λάβουν μέτρα για την προώθηση της καταπολέμησης της διαφθοράς και της χρηστής διακυβέρνησης, να διευκολύνουν την καταχώριση και να απλουστεύσουν τις διοικητικές διαδικασίες για την ανάπτυξη και τη μετάβαση στην επίσημη οικονομία των φορέων ΚΑΛΟ
- να προωθήσουν την δημιουργία μηχανισμών διπλωματικής συνεργασίας και συντονισμού των πολιτικών που σχετίζονται με την ΚΑΛΟ

- να συμβάλλουν στην ενίσχυση των Εθνικών Επιθεωρήσεων Εργασίας και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των Επιθεωρήσεων Εργασίας, των κοινωνικών εταίρων και των εκπροσώπων της ΚΑΛΟ για την πρόληψη, την αποθάρρυνση και την επιβολή κυρώσεων σε φορείς που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις του οικείου εθνικού θεσμικού πλαισίου, προστατεύοντας τους εργαζομένους και διατηρώντας την αυτονομία και την ανεξαρτησία των φορέων ΚΑΛΟ
- να προωθήσουν την διδασκαλία της ΚΑΛΟ σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας εκπαίδευσης και να ενισχύσουν τις πρόσβαση των εργαζομένων του τομέα της ΚΑΛΟ σε προγράμματα επιμόρφωσης και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών γνώσεων
- να βελτιώσουν τα συστήματα των στατιστικών μετρήσεων του τομέα της ΚΑΛΟ (π.χ. μέσω δορυφορικών λογαριασμών και δικτύων συνεργασίας μεταξύ των εθνικών στατιστικών υπηρεσιών και των θεσμικών εκπροσώπων της ΚΑΛΟ) ώστε να υποστηρίζονται οι διαδικασίες διαμόρφωσης και εφαρμογής των οικείων πολιτικών.

(β) Οι κοινωνικοί εταίροι καλούνται να συμμετέχουν σε διαδικασίες κοινωνικού διαλόγου με συνεργατική προδιάθεση απέναντι στον τομέα της ΚΑΛΟ, ανταλλάσσοντας γνώσεις και εμπειρίες, ιδίως όσον αφορά τις ορθές πρακτικές για την προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας στον τομέα της ΚΑΛΟ.

(γ) Οι οργανώσεις εργοδοτών καλούνται να εξετάζουν, κατά περίπτωση, το ενδεχόμενο επέκτασης της ιδιότητας του μέλους σε φορείς ΚΑΛΟ που επιθυμούν να γίνουν μέλη και να τους παρέχουν επαρκείς υπηρεσίες υποστήριξης. Οι οργανώσεις εργοδοτών καλούνται επίσης να διευκολύνουν την πρόσβαση των φορέων ΚΑΛΟ σε επιχειρηματικά δίκτυα και εταίρους που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη τους, να ενισχύσουν το επιχειρηματικό δυναμικό τους, να βελτιώσουν τις επιχειρηματικές και διαχειριστικές ικανότητες τους, να ενισχύσουν την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα τους και να διευκολύνουν την πρόσβαση τους στις διεθνείς αγορές και τη δημόσια χρηματοδότηση.

(δ) Οι εργατικές οργανώσεις καλούνται να συμβάλλουν στην αύξηση της ευαισθητοποίησης των εργαζομένων σε φορείς ΚΑΛΟ σχετικά με τα εργασιακά δικαιώματα και τις συνδικαλιστικές ελευθερίες τους, να υποστηρίζουν την οργάνωση τους και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, να προωθήσουν την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων και συμμαχιών για την επίτευξη κοινών στόχων και να αυξήσουν την προβολή των εργαζομένων του τομέα της ΚΑΛΟ. Θα μπορούσαν επίσης να παρέχουν συμβουλές στα πρώτα στάδια ανάπτυξης των φορέων ΚΑΛΟ, να διευκολύνουν την παροχή αγαθών και υπηρεσιών ΚΑΛΟ στα μέλη τους και να συμβάλλουν στη δημιουργία φορέων ΚΑΛΟ, κατά περίπτωση.

(ε) Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας καλείται:

- να υποστηρίζει τα αρμόδια όργανα και τις επιτροπές της ΔΟΕ σε όλες τις πρωτοβουλίες τους ως προς την ανάπτυξη ευνοϊκού περιβάλλοντος για τις οργανώσεις ΚΑΛΟ και την αντιμετώπιση νομικών και θεσμικών εμποδίων,

μεταξύ άλλων μέσω της εκπόνησης πλαισίων πολιτικής (policy frameworks) σχετικά με την μετάβαση από την άτυπη στην επίσημη οικονομία, τις προκλήσεις της παραγωγικότητας, την δημιουργία συνθηκών αξιοπρεπούς εργασίας ιδίως για τους νέους και τις ευάλωτες ομάδες, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της χειραφέτησης των γυναικών, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και την ουσιαστική αναγνώριση του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης, την απαγόρευση των διακρίσεων, την εξάλειψη της παιδικής εργασίας και της καταναγκαστικής εργασίας, τη δίκαιη μετάβαση στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα και τον δίκαιο ψηφιακό μετασχηματισμό

- να βελτιώσει την κατανόηση και αναγνωρισιμότητα του τομέα της ΚΑΛΟ, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής ορθών πρακτικών, της διεξαγωγής και διάδοσης της έρευνας και της ανάληψης δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης για τους κοινωνικούς εταίρους, τα ακαδημαϊκά ιδρύματα, το ευρύ κοινό και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με τη συμβολή της ΚΑΛΟ στην αξιοπρεπή εργασία
- να υποστηρίζει τα Συμβαλλόμενα Κράτη στην περαιτέρω ανάπτυξη μεθοδολογικού πλαισίου για τη μέτρηση της οικονομικής και κοινωνικής συμβολής της ΚΑΛΟ, συλλέγοντας και συγκεντρώνοντας συγκρίσιμα, έγκαιρα, αξιόπιστα και εναρμονισμένα δεδομένα σχετικά με την ΚΑΛΟ, και να προχωρήσει στην εκπόνηση διεθνών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις στατιστικές της ΚΑΛΟ, εξετάζοντας ιδίως τη δυνατότητα δημιουργίας ενός Διεθνούς Παρατηρητηρίου για τα δεδομένα του τομέα της ΚΑΛΟ (International Observatory on SSE data) σε συνεργασία με δίκτυα ΚΑΛΟ, εθνικές στατιστικές υπηρεσίες και διεθνείς οργανισμούς
- να συμβάλλει στην περαιτέρω ενσωμάτωση της ΚΑΛΟ στις δραστηριότητες της ΔΟΕ σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, μεταξύ άλλων μέσω των Προγραμμάτων Προώθησης της Αξιοπρεπούς Εργασίας ανά χώρα (Decent Work Country Programmes), έργων αναπτυξιακής συνεργασίας και άλλων σχετικών πρωτοβουλιών της ΔΟΕ, με έμφαση στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων για την υποστήριξη των φορέων της ΚΑΛΟ
- να ενισχύσει και να επιταχύνει την ανάπτυξη ολοκληρωμένων εθνικών στρατηγικών και στοχοθετημένων προγραμμάτων, όπου οι φορείς Κ.Α.Λ.Ο μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο σε κρίσιμους τομείς, όπως η αξιοπρεπής εργασία στην κοινωνική φροντίδα (decent work in the care economy) και η μετάβαση από την άτυπη στην επίσημη οικονομία (transition from the informal to the formal economy)
- να ενισχύσει την προώθηση εταιρικών σχέσεων μεταξύ των δικτύων ΚΑΛΟ και των πλέον αντιπροσωπευτικών οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, ώστε να μπορούν να επωφελούνται από υπηρεσίες υποστήριξης και συμβουλές

που ευνοούν την ανάπτυξη τους και την επίλυση κοινωνικών και οικονομικών ζητημάτων

- να παρέχει υπηρεσίες ανάπτυξης ικανοτήτων για την προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας στον τομέα της ΚΑΛΟ σε συνεργασία με το *Διεθνές Κέντρο Εκπαίδευσης της ΔΟΕ (International Training Centre of the ILO)*²³
- να παρέχει υπηρεσίες κατάρτισης στις Εθνικές Επιθεωρήσεις εργασίας σχετικά με την αποτελεσματική επιβολή της εργατικής νομοθεσίας στο περιβάλλον της ΚΑΛΟ, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι φορείς ΚΑΛΟ δεν συστήνονται για μη συμμόρφωση με το εργατικό δίκαιο ούτε χρησιμοποιούνται για τη σύναψη συγκεκριμένων σχέσεων εργασίας
- να προωθεί την ενσωμάτωση της ΚΑΛΟ στα σχετικά αποτελέσματα, εκροές και δείκτες του Προγράμματος Δράσης και του Προϋπολογισμού της ΔΟΕ, εξετάζοντας την αύξηση των πόρων του Γραφείου «*Συνεταιρισμοί - Cooperatives*»²⁴
- να ενεργοποιήσει εκ νέου τον *Μηχανισμό Συντονισμού για την προώθηση της ΚΑΛΟ (Office-wide coordination mechanism on the promotion of the SSE)* σε στενή συνεργασία με τις οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων
- να ενισχύσει τον ηγετικό ρόλο του για την προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας και της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω της συμμετοχής του στο πλαίσιο της Διπηρεσιακής Ειδικής Ομάδας των Ηνωμένων Εθνών για την ΚΑΛΟ, προωθώντας σχετικές διαδικασίες συντονισμού μεταξύ του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, των διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων πολυμερών οργανισμών, για την ενσωμάτωση των διεθνών προτύπων εργασίας στις μακροοικονομικές και βιομηχανικές πολιτικές υπέρ της απασχόλησης μέσω παγκόσμιας δράσης για την ΚΑΛΟ (global action on the SSE)
- να διευρύνει τις εταιρικές σχέσεις που σχετίζονται με την ΚΑΛΟ, συντονίζοντας τις σχετικές πολιτικές και τα εργαλεία που ενισχύουν και συμπληρώνουν τα υφιστάμενα δίκτυα και τις αντίστοιχες συμφωνίες.

²³ Βλ. [International Training Centre of the ILO - ITCILO](#).

²⁴ <https://www.ilo.org/global/topics/cooperatives/lang--en/index.htm>.

Το Ψήφισμα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης της 10^{ης} Ιουνίου 2022 για την Ανάπτυξη της ΚΑΛΟ

Η πλέον αντιπροσωπευτική πρόσφατη θεσμική πρωτοβουλία του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)²⁵ στο πεδίο της ΚΑΛΟ αντιστοιχεί στην Σύσταση με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και Κοινωνική Καινοτομία» (OECD Recommendation on Social and Solidarity Economy and Social Innovation, OECD/LEGAL/0474)²⁶ που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Υπουργών (OECD Council at Ministerial level) στην Ολομέλεια της 10^{ης} Ιουνίου 2022²⁷ μετά από εισήγηση της Επιτροπής για την Τοπική Απασχόληση και Οικονομική Ανάπτυξη (OECD Local Employment and Economic Development Committee)²⁸. Η εν λόγω Σύσταση δεν δημιουργεί έννομες συνέπειες για τα Συμβαλλόμενα Κράτη του Οργανισμού αλλά περιλαμβάνει σημαντικές κατευθύνσεις πολιτικής για την ενίσχυση των εθνικών οικοσυστημάτων της ΚΑΛΟ.

A. Το Προοίμιο της Σύστασης

Το Προοίμιο της Σύστασης αποτυπώνει την φιλοσοφία της παρέμβασης του Οργανισμού, περιλαμβάνοντας τις κύριες παραδοχές για την ανάγκη υποστήριξης του τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας²⁹.

²⁵ Βλ. [About the OECD - OECD](#).

²⁶ Βλ. <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0472%20>.

²⁷ Βλ. <https://www.oecd.org/cfe/leed/social-economy/social-economy-recommendation/>.

²⁸ Βλ. <https://www.oecd.org/cfe/leed/>.

²⁹ Η Σύσταση αποδέχεται ότι οι εθνικοί, υποεθνικοί και τοπικοί ορισμοί ενδέχεται να διαφέρουν ως προς την ορολογία και το περιεχόμενο του τομέα της ΚΑΛΟ. Υπό το πρίσμα αυτό, εισηγείται την υιοθέτηση ενός δυναμικού ορισμού ως εξής:

(α) Η κοινωνική οικονομία έχει αποκτήσει πολιτική προβολή και αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ότι διαδραματίζει πρωτοποριακό ρόλο στην οικοδόμηση κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς και ισχυρών τοπικών κοινοτήτων, συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη, ανοίγοντας τον δρόμο για μια πιο βιώσιμη βιομηχανία και εξασφαλίζοντας μια δίκαιη διττή μετάβαση (πράσινη και ψηφιακή) και πιο κυκλικές οικονομίες.

(β) Η κοινωνική οικονομία αποτελεί ισχυρό μέσο για τη δημιουργία θέσεων εργασίας με αντίκτυπο, τη συμμετοχή των νέων, την προώθηση της ισότητας των φύλων, την αντιμετώπιση της άτυπης απασχόλησης, την εργασιακή ένταξη μειονεκτουσών ομάδων και τη συμβολή στο μέλλον της εργασίας.

(γ) Η κοινωνική οικονομία συμβάλλει στην οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα λόγω της φύσης της δραστηριότητάς της και των επιχειρηματικών μοντέλων της που είναι καλά εξοπλισμένα για να αντιστέκονται σε κλυδωνισμούς. Δραστηριοποιείται σε κρίσιμους τομείς, όπως ο τομέας της υγείας και οι κοινωνικές υπηρεσίες, επιπλέον άλλων ζωτικών οικονομικών και κοινωνικών τομέων.

(δ) Η κοινωνική οικονομία συμβάλλει σημαντικά στην αποτελεσματικότητα της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης με διάφορους τρόπους, Ενισχύει το τοπικό κοινωνικό και οικονομικό κεφάλαιο στις περιοχές και παρέχει δημόσιες υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας. Συμβάλλει επίσης στην υλοποίηση τομεακών στρατηγικών προτεραιοτήτων.

(ε) Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κοινωνικής οικονομίας είναι ότι επικεντρώνεται σε οικονομικές πρακτικές που ανταποκρίνονται σε κοινωνικές (δηλαδή κοινωνικές και/ή περιβαλλοντικές) ανάγκες, οργανώνει οικονομικές δραστηριότητες με βάση τις τοπικές ρίζες και συνεργάζεται στενά με άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς (π.χ. δημόσιες αρχές, ακαδημαϊκούς κύκλους, πολίτες, οργανώσεις της κοινωνία των πολιτών και την επιχειρηματική κοινότητα).

(στ) Η κοινωνική οικονομία αποτελεί κινητήρια δύναμη της κοινωνικής καινοτομίας, η οποία με τη σειρά της στηρίζει νέα μοντέλα στην ευρύτερη οικονομία και κοινωνία, όπως το δίκαιο εμπόριο, η ηθική χρηματοδότηση, οι πρακτικές κυκλικής οικονομίας και οι συνεταιρισμοί πλατφόρμας.

(ζ) Δεδομένης της αυξημένης σημασίας της κοινωνικής οικονομίας, οι χώρες αναζητούν διεθνή παραδείγματα και κατευθύνσεις πολιτικής για την κλιμάκωση της

*«Η κοινωνική οικονομία, που αναφέρεται επίσης σε ορισμένες χώρες ως **αλληλέγγυα οικονομία και/ή κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία**, αποτελείται από ένα σύνολο οργανώσεων, όπως ενώσεις, συνεταιρισμοί, αλληλασφαλιστικές οργανώσεις, ιδρύματα και, πιο πρόσφατα, κοινωνικές επιχειρήσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι κοινοτικές, λαϊκές και αυθόρμητες πρωτοβουλίες αποτελούν μέρος της κοινωνικής οικονομίας εκτός από τις μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, οι οποίες συχνά αναφέρονται ως αλληλέγγυα οικονομία. Η δραστηριότητα αυτών των οργανισμών καθοδηγείται συνήθως από κοινωνικούς στόχους, αξίες αλληλεγγύης, υπεροχή των ανθρώπων έναντι του κεφαλαίου και, στις περισσότερες περιπτώσεις, από δημοκρατική και συμμετοχική διακυβέρνηση».*

κοινωνικής οικονομίας και των επιπτώσεών της από οικονομική, εργασιακή, κοινωνική και περιβαλλοντική άποψη.

(η) Οι χώρες πρέπει να αναπτύξουν θεσμικά και νομικά πλαίσια, πολιτικές και μέτρα για τη στήριξη της κοινωνικής οικονομίας ώστε να αξιοποιήσει πλήρως το δυναμικό της.

(θ) Δεν υπάρχει διεθνώς συμφωνημένο πρότυπο (internationally agreed standard) που να καθοδηγεί τις χώρες στον καθορισμό πολιτικής και συνθηκών για την ανάπτυξη των εθνικών οικοσυστημάτων κοινωνικής οικονομίας.

B. Το Περιεχόμενο της Σύστασης

Η Σύσταση εισάγει ένα ρηξικέλευθο πλαίσιο πολιτικής (a ground-breaking policy framework) που ενσωματώνει μια ολιστική προσέγγιση για την εξεύρεση συγκεκριμένων λύσεων όσον αφορά τα εμπόδια και τις προκλήσεις που ενδέχεται να αποτελούν τροχοπέδη για τις οργανώσεις της ΚΑΛΟ. Αναγνωρίζει την ποικιλομορφία των εθνικών πρακτικών και την ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη εργαλεία πολιτικής που εφαρμόζονται σε ένα ευρύ φάσμα πλαισίων χωρών και σε διαφορετικούς βαθμούς ανάπτυξης της ΚΑΛΟ.

(α) Υπό το πρίσμα αυτό, η Σύσταση περιλαμβάνει ένα πλέγμα εισηγήσεων προς τα Συμβαλλόμενα Κράτη του Οργανισμού για την ενίσχυση της υποστήριξης του τομέα της κοινωνικής οικονομίας με εννέα δομικές πρωτοβουλίες:

- προώθηση μίας δυναμικής κουλτούρας κοινωνικής οικονομίας
- δημιουργία υποστηρικτικών θεσμικών πλαισίων
- δημιουργία φιλικών νομοθετικών και κανονιστικών πλαισίων
- υποστήριξη πρόσβασης σε πηγές χρηματοδότησης
- υποστήριξη πρόσβασης σε δημόσιες και ιδιωτικές αγορές
- υποστήριξη δεξιοτήτων και επιχειρηματικής ανάπτυξης
- ενθάρρυνση των διαδικασιών εκτίμησης κοινωνικού αντικτύπου
- υποστήριξη της παραγωγής αντικειμενικών και αξιόπιστων δεδομένων
- ενθάρρυνση της κοινωνικής καινοτομίας³⁰.

³⁰ Η κοινωνική καινοτομία οριοθετείται ως μία δυναμική διαδικασία που αναζητά νέες και οικονομικά αποδοτικές απαντήσεις σε κοινωνικά προβλήματα και αναφέρεται σε νέες λύσεις που αποσκοπούν πρωτίστως στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων και των κοινοτήτων μέσω της αύξησης της ευημερίας τους καθώς και της κοινωνικής και οικονομικής τους ένταξης. Αυτές οι λύσεις μπορεί να είναι νέες υπηρεσίες, νέα προϊόντα και νέες σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Πηγή: [OECD Legal Instruments](#)

(β) Παράλληλα, η Σύσταση περιλαμβάνει ένα πλέγμα εισηγήσεων για την ενίσχυση της υποστήριξης του τομέα της κοινωνικής οικονομίας από τα όργανα του ΟΟΣΑ, προτείνοντας στην Διευθύνουσα Επιτροπή της Πρωτοβουλίας «*Local Employment and Economic Development - LEED Programme*»³¹:

- να λειτουργήσει ως φόρουμ για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την κοινωνική οικονομία και την κοινωνική καινοτομία, συμπεριλαμβανομένης της εμπειρίας από την εφαρμογή της Σύστασης, με σκοπό την προώθηση του πολυμερούς και διεπιστημονικού διαλόγου
- να αναλάβει την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και των αναδυόμενων τάσεων στην κοινωνική οικονομία και στην κοινωνική καινοτομία
- να προωθήσει την συλλογή και χαρτογράφηση πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή της Σύστασης και να συνεχίσει τις διαδικασίες δημιουργίας μίας βάσης δεδομένων για την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, την πρόσβαση στις αγορές, τα νομικά πλαίσια, την αμοιβαία αναγνώριση των κοινωνικών επιχειρήσεων, τη μέτρηση του κοινωνικού αντικτύπου και την διεθνοποίηση των οργανώσεων της κοινωνικής οικονομίας
- να προχωρήσει στην ανάπτυξη μίας εργαλειοθήκης εφαρμογής (an implementation toolkit) για την υποστήριξη της εφαρμογής της Σύστασης από τα ενδιαφερόμενα μέρη
- να υποβάλλει Έκθεση στο Συμβούλιο Υπουργών σχετικά με την εφαρμογή, τη διάδοση και την εξέλιξη της Σύστασης το αργότερο πέντε έτη μετά την έκδοση της και τουλάχιστον ανά δεκαετία στη συνέχεια.

³¹ Βλ. [LEED-brochure-June-2022-EN.pdf \(oecd.org\)](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΤΤΙΚΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΤΤΙΚΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
Αρκαδίας 37, Αθήνα, Τηλ: 2106646464, Fax: 2107086464

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης